

[Diskuze Knihovna - věc veřejná v Praze](#) [1]

Autor:

- [HYBLEROVÁ TRACHTOVÁ, Veronika](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [Knihovna - věc veřejná](#) [5]

Region:

- [01 Praha](#) [6]

Pražský kulatý stůl [Knihovna - věc veřejná](#) [7] proběhl ve středu 6. června 2018 v [Městské knihovně v Praze](#) [8]. Účastníky v roli diskutujících byli Petr Bílek (Literární noviny), Eliška Kaplický Fuchsová (zastupitelka hl. m. Prahy), Ondřej Kolář (starosta městské části Praha 6), Michal Kryl (Nová škola, o.p.s.), Tomáš Lapáček (Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy), Tomáš Řehák (Městská knihovna v Praze), Blanka Skučková (Ministerstvo kultury ČR) a Jan Wolf (radní hl. m. Prahy). Moderování se ujala Štěpánka Duchková z Českého rozhlasu Regina DAB. Do publika zavítali zástupci městských částí, neziskových a příspěvkových organizací, škol, knihoven a dalších organizací.

[9]

[10]

Pohled na panelisty

Prvním tématem kulatého stolu bylo, jak efektivně pracovat s hustou sítí veřejných knihoven, kterou jsme zdělili již od dob první republiky. Knihovny byly označeny za vlajkovou loď moderní kulturně-komunitní infrastruktury města. Velký potenciál řečníci spatřovali právě v komunitní roli knihoven, kdy knihovny jednak svou nabídkou reagují na potřeby komunity, v níž působí, jednak mají potenciál být stabilním partnerem pro aktivity jednotlivců i neziskových organizací. Opakovaně také zaznělo shrnutí ředitele knihovny T. Řeháka, že knihovna není resortní záležitostí kultury, ale svým fungováním i potenciálem je rozkročena do tří směrů, a to jako instituce kulturní, vzdělávací a sociální. Sociální aspekt pak nemá jen ve smyslu nízkoprahovosti, ale také jako místo soudržnosti komunity. Jak uvedla B. Skučková z Ministerstva kultury ČR, vzdělávací role knihovny pak směřuje k dětem i dospělým, kteří pro doplnění vzdělání vyhledávají raději knihovny než školy. Kulturní roli knihovny spatřovali řečníci i účastníci v publiku mj. také v tom, že knihovna poskytuje orientaci těm, kteří nevědí, co hledají, a v rámci kulturního pole je může směřovat k zajímavé nabídce.

I když si knihovna na sebe svými aktivitami nevydělá, ze stany radního pro kulturu J. Wolfa zaznívalo jasné přijetí toho, že veřejné prostředky investované do knihoven se městu vyplatí. V roce 2018 se znovu otevřou pobočky Městské knihovny v Praze Letná a Malešice. Na rok 2019 je naplánováno znovuotevření poboček Černý Most, Hloubětín, Zahradní Město a otevření nové pobočky Jezerka.

Během diskuze se narazilo i na téma výstavby nových knihoven, kdy se i v jejich případě projevuje jev označovaný zkratkou NIMBY (z angl. Not In My Back Yard) – knihovny veřejnost chce, ale nikdo nechce stavbu bezprostředně u svého bydliště. To dokumentoval starosta Prahy 6 O. Kolář svými zkušenostmi s výstavbou nové budovy knihovny na Petřínách. Co se týče designu budov knihoven, zdůraznila E. Kaplický Fuchsová jejich význam pro kultivaci okolního prostředí i pozitivní dojem uživatelů knihoven. V diskusi zazněl také návrh využívat pro stavbu knihoven v Praze i financování kombinující veřejné a soukromé prostředky (projekty PPP, tj. public private partnership). Pro modernizaci knihoven T. Lapáček z Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy počítá s využitím stávajících finančních prostředků. Jak zmínil M. Kryl z organizace Nová škola, o.p.s., knihovna kombinuje více funkcí a důležité je, aby nabízela jak knihy, tak prostor pro komunitu, aniž by jeden

z těchto prvků zcela dominoval.

[11]

Diskuze se zúčastnila i Eliška Kaplický Fuchsová

Šéfredaktor Literárních novin P. Bílek upozornil, že knihy ztrácejí svou hodnotu jako kulturní artefakt. S tím je nutné do budoucna počítat, a tedy i přizpůsobovat nabídku knihoven pro generaci digitálních domorodců, například i formou zpřístupnění nezměrné nabídky digitalizovaných děl. Ztráta hodnoty knih a nedostupnost starších titulů byly znovu zmíněny i v diskuzi s publikem.

Jedním z témat bylo také sjednocování poskytování služeb tak, aby čtenář mohl s jednou průkazkou využívat knihovny s různými zřizovateli. Jak uvedl ředitel Městské knihovny v Praze T. Řehák, v tomto ohledu je napřed společné poskytování online služeb, a to formou portálu [Knihovny.cz](https://www.knihovny.cz) [12], který uživatelům poskytuje dosud nejširší nabídku dokumentů z knihoven po celé ČR. Nastartování spolupráce online v řádu let – doufejme – povede i k užší spolupráci knihoven, kterou čtenáři vítají, jako například možnost vracet knihy i do jiné knihovny, než ze které byla půjčena. Vybavení a nabídku knihoven komentovala B. Skučková z Ministerstva kultury ČR a zdůraznila, že současný zákon o knihovnách nebo metodický pokyn ke standardům knihovny zřizovatele takřka k ničemu nenutí a má pouze doporučující charakter. Nicméně zákon předpokládá spolupráci knihoven v rámci kraje.

[13]

Nechyběly ani dotazy z publika

Závěr debaty se zaměřil na spolupráci knihoven se školami a neziskovými organizacemi. Partnerství s neziskovými organizacemi může pomoci knihovnám při naplňování sociální role, protože přece jen nemají tolik zkušeností s poskytováním sociálních služeb. Zároveň neziskové organizace oceňují zázemí knihoven, které jsou schopné dlouhodobé spolupráce a jsou pro uživatele bezpečným prostředím.

Debata prokázala, že směr, kterým se knihovny vydaly, tedy nebýt jen půjčovnami knih, ale poskytovat další služby komunitě, je správný a politiky i veřejností podporovaný.

Fotografie pocházejí z archivu Městské knihovny v Praze.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/diskuze-knihovna-vec-verejna-v-praze>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/diskuze-knihovna-vec-verejna-v-praze>

[2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hyblerova-trachtova-veronika>

[3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2>

[4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>

[5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovna-vec-verejna>

[6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/01-praha>

[7] <https://www.knihovna-vec-verejna.cz/>

[8] <https://www.mlp.cz/>

[9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/369/trachtova2.jpg>

[10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/369/trachtova3.jpg>

[11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/369/trachtova1.jpg>

[12] <https://www.Knihovny.cz/>

[13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/369/trachtova4.jpg>